

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯದ ಆಯಾಮಗಳು

ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮಹಾದೇವ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು.

Received: 20/10/2024 ; Accepted: 10/11/2024 ; Published: 06/12/2024

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14289637>

ABSTRACT:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು 'ಅರಿತೆಡೆ ಶರಣ ಮರೆತೆಡೆ ಮಾನವ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸುವಂತೆ ಬದುಕಿದವರು ಶಿವಶರಣರು. ವಚನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅವರ ಅನುಭವದ ನುಡಿಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಜೀವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು, ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ನೀಡಿರುವ 10 ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ತೌಲಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ, ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಚನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಚನಗಳ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದು ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಭಿನ್ನವೂ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಅರ್ಥವಿವೇಚನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂದಿನ ಒತ್ತಡಯುಕ್ತ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

KEYWORDS:

ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಬುದ್ಧಿ, ಶರಣ, ಸದ್ಭಕ್ತ, ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯ, ಪಲ್ಲಟ, ಮನೋವಿಕಾರ, ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡು, ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಾತಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಗುಣಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಾಣಧಾತುವಿನಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಅನುಭವದಲ್ಲೇ ಜನ್ಮವಾಗುವ ಜೀವನಯಾನಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರವನ್ನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡುಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಮಾಜದ ಜನರ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಜನರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವು ತನ್ನೊಳಗೆ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಜಾನಪದ ಕಥನಗಳು, ಲಾವಣಿಗಳು, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ವಚನಗಳ ಆದಿಯಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವದ್ರವ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಗುಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ.

12 ನೇಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಶರಣ ಚಳುವಳಿ 21 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಅನನ್ಯತೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಈ ಸಮಾಜವು ಸಾಗಬೇಕಾದ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. 'ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾತ್ಮರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ' ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಜನ್ಯವಾದ ಅರಿವಿನ ಮಾತುಗಳು ವಚನರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಬರಿ ಓದಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಜೀವನದ ಸುಗಮ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಸುವು ತುಂಬಬಲ್ಲ ಚಿತ್ಸನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಶಾಖೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಕೀರ್ತಿ ವಚನಕಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಸಹ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಯನದ ಶಿಸ್ತನ್ನಾಗಿ ಓದದ ಶರಣರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವವನ್ನು ಬದುಕಿನ ಶಿಸ್ತನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳಿಗೆ ಮನೋವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ರೂಪದ ಚಿಕಿತ್ಸಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (W.H.O) ಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಾಜವು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಜನರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದರೆ "ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ನಡವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ" ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಂದಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದು ನಿರ್ವಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೀಡಿರುವ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ:

1. ಸ್ವ ಅರಿವು
2. ಸಹಾನುಭೂತಿ
3. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆ
4. ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು
5. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ
6. ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯ
7. ಒತ್ತಡ ನಿರ್ವಹಣೆ
8. ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಲೆ
9. ಸೃಜನಶೀಲ ಆಲೋಚನೆ
10. ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಅರಿವು, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಆಯಾಮಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನಿ.

ಬದುಕುವ ಕಲೆಯನ್ನು, ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಜೀವನವನ್ನು ಮಾಗಿಸಿ ಒಪ್ಪ ಓರಣಮಾಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದವರು 12 ನೆ ಶತಮಾನದ ವಚನಕಾರರು. ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದರೆ 'ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಒಬ್ಬ ಕುಂಬಾರನ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಮಡಿಕೆಯಾಗಿ, ಹಣತೆಯಾಗಿ, ನಾನಾ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಸುಂದರ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ', ಬರಿಯ ಮಣ್ಣು ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದವನಿಂದ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಲೆಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನ ಎಂದರೆ ಮಾನವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಆಕಾರದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಹೋಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಚಿಂತನೆ, ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರು ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ.

1. ಸ್ವ ಅರಿವು

ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರ, ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನಮ್ಮ ಆಸೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಪಡುವುದು, ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಹೀಗೆ ಒತ್ತಡ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವ ಅರಿವು.

ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶರಣರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಈ ವಚನವನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮೆಚ್ಚುವುದೀ ಮನವು
ಇದಿರಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮೆಚ್ಚದೀ ಮನವು
ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ ನೆಚ್ಚದ ಮೆಚ್ಚದ
ಮನವನು ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಿಕ್ಕುವೆನು

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತರರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಮಾತನಾಡುವ ಮಾತುಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಅಂತರಂಗದ ಮಾತುಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶರಣರು ಎಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ನೆಚ್ಚದ ಮತ್ತು ಮೆಚ್ಚದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸದಾ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧತೆಗಳು ನನಗೆ ಒದಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಂತೆ, ನನ್ನ ನಾನು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ನಾಶಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು.

ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವ ಅರಿವು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ 'ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದರೆ ಮೆಚ್ಚುವುದೀ ಮನವು' ಎಂಬ ಕೌಶಲ್ಯಯುತವಾದ ಅರಿವು ಇದ್ದಾಗ ಸಮಾಜವು ಗೊಂದಲಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಅರಿವು ಬಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

2. ಸಹಾನುಭೂತಿ

ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಲು ಇತರರ ಆಸೆ, ಭಾವನೆ, ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸಹಾನುಭೂತಿ.

ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವದಾವುದಯ್ಯ
ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರಲಿ
ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯ

ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕುರಿತು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಖರವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವಿದೆ. ದಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಚರಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಗುಣ ಅದು ಧರ್ಮದ ಮೂಲವೂ ಆಗಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಾವು ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾಗಲೂ ಕೂಡ, ದಯೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೆಲೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ಸಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರು ಪೇರುಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ದಯೆಯನ್ನು ಮರೆತೆವಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯವು ಕುಂಟಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

3. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆ

ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಗಣೆಯ ಬೆನಕನಮಾಡಿ ಸಂಪಿಗೆಯರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ
ರಂಜನೆಯಹುದಲ್ಲದೇ ಅದರ ಗಂಜಳವ ಬಿಡದಣ್ಣ
ಮಣ್ಣ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮಾಡಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರೆದರೆ
ನಿಚ್ಚಕೆಸರಲ್ಲದೆ ಅದರಚ್ಚು ಬಿಡದಣ್ಣ
ಲೋಕದ ಮಾನವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಆ ಕೆಟ್ಟವನೇಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತನಹನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.

ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆಯು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾವು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ತನ್ನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಶಕ್ತವಾದ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಸಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾವು ಸಂಪಿಗೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. “ಮರೆತೆಡೆ ಮಾನವ ಅರಿತೆಡೆ ಶರಣ” ಎನ್ನುವ ಶರಣರ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶರಣನಾಗದವನು ಅಂದರೆ ಮಾನವ ಸಹಜ ಗುಣದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಸದ್ಭಕ್ತ ಹೇಗಾದಾನು ಎನ್ನುವ

ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದು ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರು
 ಸಿರಿಯೆಂಬುದೊಂದು ಸಂತೆಯ ಮಂದಿ ಕಂಡಯ್ಯ
 ಇದ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡಬೇಡ - ಸಿರಿಯೆಂಬುದು
 ಮರೆಯದೇ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ

ಮನುಷ್ಯ ಮೂಲತಃ ಸಂಘ ಜೀವಿ. ಸಮಾಜ ಜೀವಿಯಾದವನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ ಜೀವನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ತಾನೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲಾರದೆ ವದ್ದಾಡುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೇ ಲೌಕಿಕವಾದ ಸುಖ ಭೋಗಗಳು, ಹಣ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಇವು ಶಾಶ್ವತವೆಂದು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೂ ಅತ್ಯಲ್ಪವೂ ಆದ ಜೀವನದ ಈ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡದೇ ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ನೀನು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ದೂರಾಗುತ್ತವೆ, ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವಂತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆಸೆಗಳೇ ಕಾರಣ ಅಂತಹ ಆಸೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಏಕಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಗಮನವಿರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರಾಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಾವು ನಿರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಶರಣರ ಮಾತುಗಳು ವಚನಗಳು. ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅರಿವಿನಿಂದ ಮುಪ್ಪುರಿಗೊಂಡು ಜೀವತಳೆದದ್ದು, ಅದು ಕೇವಲ ಮಾತಿನ ರಚನೆಗಳಾಗದೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಮೂಡಿದ ಜೀವಾಕ್ಷರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನಕೌಶಲ್ಯಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮೈದೋರುತ್ತವೆ. ಶರಣರು ಕೌಶಲ್ಯಯುತ ಜೀವನದ ರೂವಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಉಳಿದಂತೆ ವಚನಗಳ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು. ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದು ಸಮುದ್ರದ

ಅಲೆಗಳಂತೆ ಭಿನ್ನವೂ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಅರ್ಥವಿವೇಚನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್. (2016). ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನ ದೀಪಿಕೆ. ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಶಿವರಾತ್ರೀಶ್ವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ. ಮೈಸೂರು.
2. ನಾಗರಾಜ ಕಿ. ರಂ. (ಸಂ). (2022). ವಚನ ಕಮ್ಮಟ. ಸಪ್ನ ಬುಕ್‌ಹೌಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಮಹಾದೇವಯ್ಯ ಟಿ. ಆರ್. (ಸಂ). (1998). ಶರಣತತ್ವ ಚಿಂತನ. ಅಖಿಲಭಾರತ ಶರಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು. ಮೈಸೂರು.
4. ಬಸವರಾಜು ಎಲ್. (ಸಂ). (2019). ಬಸವ ವಚನಾಮೃತ. ಬಸವ ಸಮಿತಿ. ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ರುದ್ರಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು. (2018). ವಚನಕಾರರು, ವಚನಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆ. ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ. (2022). ಕಲ್ಯಾಣದ ಶರಣರು. ನೀಲಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ. ಗದಗ.
7. ಬಸವಣ್ಣ ಎಂ. (2015). ಈಡಿಪಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ. ಬೆಂಗಳೂರು.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.